

IZ RAZNIH DRŽAV

Čehoslovaški parlament se bo sestal te dni prvič po poletnih počitnicah in razpravljat o znižanju uradniških premikov in o zmanjšanju obrestne mere za vloge in posojila den. zavodov.

Nemčija se ne bo več udeleževala razorožitvene konference. Nemška vlada je obvestila angleškega zunanjega ministra kot predsednika razorožitvene konference, da se ne bo več udeleževala razorožitvenih razprav v Ženevi, ki bodo zopet pričele dne 21. sept. Ker Nemcem ni bila priznana pravica enakopravnosti glede armade in orožja, in so bili od velesil doklonjeni vsi učinkoviti razorožitveni predlogi, ne vidi Nemčija nobenega jamstva, da bo prišlo do temeljite razorožitve velesil, kakor to nalaga Nemcem verzajska mirovna pogodba. Nemčija ne bo več prisostvovala posvetovanjem, ki se tičejo le drugih držav. Kot odgovor na izstop iz razorožitvene konference je naročila nemška vlada ladjedelnici v Wilhelmshafenu, naj začne nemudoma zgradbo oklopnice, ki bo dograjena v štirih letih.

Državna vzgoja mladine v Nemčiji. Dne 14. septembra je podpisal predsednik Hindenburg naredbo o organizaciji državne vzgoje mladine. S to naredbo se ima namreč sklicati takozvani »kuratorij za mladinsko vzgojo« — (Jugenderzüchtigung). Predsednik kuratorija je državni notranji minister v. Gayl, poslovodni predsednik pa bivši general Stülpnagel. Vlada je izdala pojasnilo, v katerem izjavlja, da se s to novo organizacijo ne namerava omejevati svoboda že obstoječih mladinskih zvez. Ta kuratorij bo skrbel, da se bo do splošno gojile telesne vaje, posebno pa šport. Naredba pozivlja vse tozadevne zveze, razen komunističnih, torej: Reichsbanner, Stahlhelm, narodno-socialistične SA oddelke, nadalje Jungdeutscherorden in številne organizacije centruma, naj svoje člane pošiljajo v državno vzgojo, ki se bo vršila v 20 športnih taborih. Vzgoja bo trajala tri tedne. V posameznih taborih mladina ne bo smela biti ločena po strankah. Uniforme in znaki strank so med vzgojo prepovedani. Za vse bodo na razpolago enotni kroji. Iz raznih zvez hoče vlada pridobiti one moči, ki bi potem lahko tako državno vzgojo nadaljevale. Na ta način hoče vlada tekom prihodnjih mesecev pridobiti več tisoč mladih ljudi, da jih odvrne od strankarsko-političnega delovanja. Za pokritje stroškov je na razpolago en in pol milijona mark.

Novo volitve v nemški državni zbor bodo dne 6. novembra.

Evropska ponudba Ameriki glede ureditve vojnih dolgov. Evropski finančni strokovnjaki sestavljajo na Ameriko ponudbo za ureditev vojnih dolgov. Ponujajo za 11 milijard vojnih dolgov samo 1 milijardo dolarjev. Ta znesek bi se naj nabral potem mednarodnega 4% posojila. Predstojnik angleške narodne banke je podučil o tem načrtu vlado v Washingtonu.

Glede predsedniških volitev v Ameriki računajo demokrati s kandidatom Rooseveltom, da bodo zmagali z desetmilijonsko večino.

Zopet prekucije v južnoameriški državi Čile. Začasni predsednik Carlos Davila je odstopil. Ostavko je podal na pritisk letalcev, mornarjev in posadke v Valparaizo, ki se je uprla in zagrožila, da bo bombardirala predsedniško palačo. Vlado so prevzeli: general Otere, polkovnik Merina in admiral Joane. Ta vojaška družba ali po čilsko »junta«, je postavila za predsednika republike poveljnika vojske, generala Lanca.

Vprašanje Indije pred zaključkom. Ghandi, vodja indijskih nacionalistov, ki je bil pred dvema letoma začel svoj sloviti pohod do morja, da v protest zoper monopolizacijo soli pridobiva — svobodno sol ob morski obali in s tem povzroči splošen pokret Indije za neodvisnost od Anglije, je že več mesecev zaprt. Ker se namreč indijski nacionalisti niso hoteli sporazumeti z Anglijo glede ustave za Indijo, je novi angleški podkralj lord Wellington začel v Indiji vlado močne roke, razpustil je zastopstvo indijskih nacionalistov, takozvani kongres, zaprl Ghandija in vse glavne voditelje nacionalizma in popolnoma potlačil vsako ljudsko gibanje. Tekom svojega skoro dveletnega vladanja je ločil od Indije severozapadne province in jim dal lastno upravo, nato pa je pristopil k ustavi za Indijo samo. Angleška vlada sedaj poziva nacionaliste, da opuste odpor in sodelujejo z vlado, da se s te ustave zvezne Indije. Vprašanje je sedaj, ali bodo sledili nacionalisti klicu in pozivu angleške vlade, ali pa bodo organizirali obli upor za popolno osvoboditev od angleškega gospodstva. — Treba pripomniti, da je začel zaprti Ghandi z gladovno stako kot protest zoper to, da ga tako dolgo ne izpuste iz ječe. Angleška vlada bo primorana, pustiti voditelja Indijcev na svobodo.

Japonska po tihem zasedla Mandžurijo. Dne 15. t. m. je bila sklenjena v glavnem mestu nove mandžurske države med njo in Japonsko pogodba. Obe državi sta se zavezali, da se bosta med seboj podpirali, ako bi kedo segel po njuni posesti in Japonska bo vzdrževala po vseh važnejših krajih Mandžurije vojaške postojanke. Pogodba je prikrita zasedba Mandžurije po Japonski in je za Japonce ena največjih pridobitev glede obsega na novo pridobljenega ozemlja.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Nemški katoličani za katoliško šolo.

Na letošnjem nemškem katoliškem shodu, ki se je početkom septembra vršil v Essenu in ki se ga je udeležilo 400 tisoč nemških katoličanov, je bil razgovor o važnih sodobnih pereh vprašanjih. Med temi je tudi bilo vpra-

šanje šole. O tej velevažni katoliški zadevi je bila sprejeta resolucija, v kateri se katoličani pozivajo k povišani pazljivosti in odločnosti v borbi za šolo. Absolutni državni šolski monopol je proti pravicam, ki jih je Bog dal staršem in Cerkvi, in zato je neskladen s katoliškimi načeli. Nemški katoličani odklanjajo svetno šolo ravnotako, kakor liberalno in nacionalistično skupno šolo. Za katoličane je katoliška verska šola najboljša oblika za vzgojo njihovih otrok. Pritrditi bi mogli samo takšnemu državnemu šolskemu zakonu, ki priznava od Boga dane pravice staršem in Cerkvi ter sprejema načelo: Za katoliške otroke katoliška šola. Ta šola mora biti v celoti in v podrobnostih tako urejena, da je v skladu s katoliškimi zahtevami. Tudi katoliškim manjšinam se mora dati pravica do katoliških verskih šol. Kar se tiče množičnih se očitkov, da katoliška verska šola ogroža enotnost in edinstvo naroda, poudarjajo nemški katoličani, da ni mogoča globlja osnova pravega domoljubnega mišljenja, ki se kaže v dejanjih, kakor je ona, ki jo zapoveduje katoliška vera: Služiti ljudstvu in domovini do največjih žrtev je katoličanom od Boga naložena npravna dolžnost. Katoliška šola je vselej bolj ko katera druga postavljala vzgojo za domoljubno mišljenje in udejstvovanje v osredje svojega dela. Nikdar pa ne bo odobraval pretiranosti nekrščanskega zagrizenega nacionalizma. Katoličani zahtevajo, da se vpelje katoliški verski pouk tudi v nadaljevalne in strokovne šole. Katoliško ljudstvo, predvsem mladina, se nadeja s svojimi škofi ter pričakuje, da bosta parlament in vlada izpolnila katoliške šolske zahteve.

*

Koliko katoličanov je na svetu? Na vsem svetu, to se pravi, na zemlji, živi sedaj 351 milijonov katoličanov. Katolicizem je najštevilnejša vera na svetu, ki ji pripada 19% ljudi, kojih skupno število znaša 1 milijardo 850 milijonov. V Afriki je 5,400.000 katoličanov (3.8%), v Aziji 17,000.000 katoličanov (1.7%), v Avstraliji 2,000.000 katoličanov (2.2%), v Ameriki 125,000.000 katoličanov (53.1%) in v Evropi 201,800.000 katoličanov (42.9%).

Katoliško vseučilišče v Milanu. V tem velikem in modernem italijanskem mestu je zasebno katoliško vseučilišče, ki je posvečeno Srcu Jezusovemu. Ta katoliška univerza prav dobro napreduje ter zabeležuje velike uspehe. Od svojega početka do danes je izdala preko 100 znanstvenih knjig, ki so jih spisali njeni profesorji. V lanskem šolskem letu je obiskalo to vseučilišče 1179 dijakov, v prejšnjem pa 1035. Porazdeljeni so po raznih fakultetah tako-le: »pravo študira 231 dijakov, politične, gospodarske in socialne znanosti 64; filozofijo 264; visoko pedagoško šolo pa 544; izpopolnilni oddelek 76.

Katoliško vseučilišče v Poljski. Poljska država vzdržuje 4 vseučilišča, 5. v Lublinu pa je zasebno-katoliško. Zasnova ga je leta 1919 duhovnik Radziewski. Ima 4 fakultete: bogoslovno,